

CUESC

Полтавський державний аграрний університет
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

**EMI TEACHING:
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТА ПРАКТИЧНІ
СТРАТЕГІЇ ВИКЛАДАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ**

4 серпня – 14 вересня 2025 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2025

УДК 37.091.39=111(062.552)

Е 50

Організаційний комітет:

Галич Олександр Анатолійович – кандидат економічних наук, професор, ректор Полтавського державного аграрного університету, *голова організаційного комітету*;

Аранчій Валентина Іванівна – кандидат економічних наук, професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Горб Олег Олександрович – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи Полтавського державного аграрного університету, *заступник голови організаційного комітету*;

Вакуленко Юлія Валентинівна – кандидат сільськогосподарських наук, доцент, керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих Полтавського державного аграрного університету;

Дудник Володимир Васильович – кандидат технічних наук, доцент, керівник відділу із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку Полтавського державного аграрного університету.

ЕМІ Teaching: теоретичні основи та практичні стратегії
Е 50 **викладання англійською мовою** : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 4 серпня – 14 вересня 2025 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. 96 с.

ISBN 978-966-397-536-8

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «ЕМІ Teaching: теоретичні основи та практичні стратегії викладання англійською мовою» (4 серпня – 14 вересня 2025 року).

УДК 37.091.39=111(062.552)

© Полтавський державний аграрний університет, 2025

© Центр українсько-європейського
наукового співробітництва, 2025

ISBN 978-966-397-536-8

ЗМІСТ

English for specific purposes: teaching and learning vocabulary in the fields of applied sciences	
Aleksandruck I. V., Androshchuck A. H., Maliuha O. S.	5
Інтеграція технологій штучного інтелекту в систему вищої освіти України	
Андрощук А. Г., Александрук І. В., Малиуга О. С.	8
Особливості викладання дисциплін гуманітарного циклу іноземною мовою	
Баличева Л. В.	12
Адаптація навчальних дисциплін під програму ЕМІ	
Бергер А. Д.	15
Методики викладання іноземної мови для студентів-юристів: класичний підхід та інновації	
Блага О. Б.	19
Task-Based Learning у контексті ЕМІ: переваги для розвитку критичного мислення майбутніх юристів в умовах воєнного часу	
Бурдоносова М. А.	22
Perspectives of teaching foreign languages to students of the faculty of economy	
Vorova T. P.	25
Формування іншомовної комунікативної компетентності у процесі підготовки фахівця з образотворчого мистецтва	
Гусева Л. Г.	27
Особливості проведення тренінгів онлайн з командного менеджменту для магістрів з менеджменту	
Живко З. Б.	31
Використання штучного інтелекту у дослідженні річкових геосистем (на прикладі річки Південний Буг)	
Залізняк Я. І.	34
Strategies for teaching mixed-ability groups in EFL	
Zykova K. O.	37
Особливості формування комунікативної компетентності майбутніх викладачів	
Козубенко І. В.	40
AI-based language-oriented methodologies in EMI teaching of brand and project management, business digitalization, and information systems in economics	
Kuznietsova T. V.	44

EMI Teaching: світова парадигма впровадження	
Луценко О. Є.	48
Лінгвістичний аналіз тексту як складова професійної підготовки фахівців з філології	
Міщинська І. В.	53
ОК «Вступ до методології CLIL» як важливий складник підготовки здобувачів за ОПП «Середня освіта (Українська мова і література та мова і література (англійська))»	
Павлова І. Г.	55
Когнітивне перевантаження як бар'єр у розвитку іншомовної комунікативної компетентності студентів: стратегії подолання	
Пасхал О. С.	57
Визначення місії та цілей організації у процесі стратегічного менеджменту	
Перцович Т. О.	60
Інтеграція ЕМІ у викладання фінансових дисциплін: від термінології до міжкультурної комунікації	
Пшенична М. В.	64
Ключові виклики та зміни в публічних фінансах під час війни	
Розумович Н. Ф.	67
Проблеми упровадження білінгвального підходу у навчанні природничо-математичних дисциплін	
Сальник І. В.	70
Особливості викладання англійської мови у закладах вищої освіти в системі МВС України	
Сікорська В. А.	74
ЕМІ у підготовці тренерів зі спорту	
Сотник Ж. Г.	77
Інтеграція цифрових технологій у процес навчання англійської мови	
Старчик О. О.	81
Principles of teaching foreign languages in higher educational establishments in conditions and consequences of contemporary social challenges	
Terekhova S. I.	84
Інтеграція англійськомовних аналітичних звітів ІТ-компаній у підготовку майбутніх фахівців з кібербезпеки в умовах English-medium instruction	
Чепурна О. Є.	88
Механізми мотивування викладання дисциплін англійською мовою у закладах вищої освіти	
Юрків Р. Р.	90

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

Баличева Л. В.

*кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри української філології та історії
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

Майбутній європейський шлях розвитку України неможливий без формування висококваліфікованого спеціаліста з високим рівнем фахових знань, широким світоглядом та знанням англійської мови, як мови міжнародного спілкування. В Законі України від «Про застосування англійської мови в Україні» наголошується, що поширення англійської мови в Україні сприятиме зміцненню міжнародного іміджу держави, підвищенню рівня її конкурентоспроможності та туристичної привабливості [1]. Тому у контексті імплементації цього Закону в закладах вищої освіти поширений напрям навчання, коли поєднується декілька дисциплін, однією з яких є англійська мова. Така методика полегшує вивчення іноземної мови, фахової лексики, сприяє розвитку навичок комунікації, допомагає інтегруватися до глобального академічного простору, і як результат полегшує підготовку нового покоління двомовних професіоналів в глобальному світі, які будуть мати не тільки високий ступень фахових компетентностей, але й чималий рівень знань з англійської мови.

З огляду на це, поєднання англійської мови з академічними предметами створює більш ефективний навчальний процес та сприяє покращенню якості освіти. Більше того, знання англійської мови відіграють більш вагомую роль у процесі адаптації до сучасних вимог світу, надають простір у багатьох сферах життя тим, хто володіє нею на високому рівні. Інтеграція англійської мови як «планетарної» мови міжнародного професійного спілкування у навчальний процес відкриває доступ здобувачів вищої освіти до міжнародних освітніх програм. Наприклад, у закладах вищої освіти багатьох країн існує велика кількість освітніх програм для магістрів, які викладаються англійською мовою, що сприяє міжнародній кооперації навчальних закладів, більшій конкурентоспроможності студентів на ринку праці. Тому підтримуємо думку багатьох дослідників, які припускають, що інтегровані академічні курси сприяють покращенню знань як

з англійської мови так і з фахових дисциплін, кажучи англійською «win-win» [2].

Ще однією перевагою розвитку англомовних освітніх програм є намагання залучити іноземних студентів, що на цей момент дуже актуально для українських закладів вищої освіти, які потерпають від нестачі місцевих абітурієнтів.

Викладання нерідною (англійською мовою) різних немовних навчальних дисциплін ґрунтується на методиці ЕМІ (English as a Medium of Instruction) – тобто іншомовного занурення. Такий процес занурення може бути або повним – total або plain immersion, коли академічний курс викладається виключно англійською (може використовувється переважно серед студентів-іноземців, або серед україномовних студентів з високим рівнем знань з англійської мови) або частковим – partial чи shelyered immersion [3]. При частковому зануренні викладач може вживати як іноземну так і рідну мову здобувачів вищої освіти під час викладання фахових дисциплін для полегшення сприйняття фахового предмету з поступовим переходом до викладання суто англійською мовою, або ж викладач протягом всього курсу використовує рідну мову для пояснення складного матеріалу. Саме виходячи з цих міркувань в Харківському національному економічному університеті ім. С. Кузнеця з першого курсу практикується повне занурення у групах студентів-носіїв англійської мови. На першому курсі викладається навчальна дисципліна «Історія української культури». Курс має класичне теоретико-практичне спрямування, коли кожна тема висвітлюється в лекціях та обговорюється на семінарських заняттях. Опанування матеріалу цієї дисципліни гуманітарного циклу полегшується тим, що здобувач вищої освіти дуже добре знає зміст шкільного курсу «Історії України», а також тому що, англомовна лексика, яку використовує викладач, не перевантажена спеціальною термінологією. Але практика довела, що історичної лексики набагато більше, ніж технічної і вона не завжди має англійську відповідність. Наприклад, назва *Трипільська культура* використовується тільки українськими істориками, в світовій історії вона відома як *The Cucuteni culture*. Також, вивчаючи різні періоди історії української культури, виникають складності в перекладі слів. Особливо складно перекладати історичні терміни доби козаччини, періоду радянської влади.

Проте поширення методики ЕМІ у викладанні навчальних дисциплін пов'язане не тільки з наведеними вище перевагами, а й із безліччю особливостей та проблем.

Насамперед, найпоширенішою проблемою можна назвати недостатній рівень володіння англійською мовою як здобувачів вищої освіти,

так і викладачів. На думку науковців ЕМІ не може бути ефективним без спеціальної підготовки викладачів.

Варто наголосити, що для викладання навчальних дисциплін англійською мовою в першу чергу не вистачає навчальних матеріалів. На нашу думку, вирішити це може допомогти спільна робота групи викладачів, в складі якої будуть як викладачі фахової дисципліни там і викладач-філолог, який володіє методикою викладання іноземної мови.

Ще однією особливістю є вивчення наукової та фахової термінології. Для розв'язання цієї проблеми викладач може запропонувати слухачам понятійний апарат до кожної лекції, презентації, які можна помістити на сторінці курсу в системі Moodle. З таким візуальним матеріалом здобувачі вищої освіти можуть ознайомитися заздалегідь і це суттєво покращить розуміння лекційного матеріалу та його запам'ятовування.

З вищенаведеного випливає третя особливість. Для того щоб розробити курс викладач витрачає в декілька разів більше часу ніж на підготовку методичного забезпечення навчальних дисциплін з українською мовою викладання. І це варто враховувати при розрахунку годин.

Водночас, створення курсів підвищення кваліфікації викладачів, які викладають англійською мовою, також можуть допомогти набуті відповідної компетенції у галузі методики викладання іноземної мови. Такі курси повинні містити три основні складові – де першочерговим є підвищення рівня знань з англійської мови; наступною складовою є ознайомлення з різноманітними новими методичними прийомами; і нарешті, це оволодіння інноваційних інтерактивними технологіями.

Отже, з вище наведеного випливає, що впровадження курсів гуманітарного циклу можливо розпочинати з першого курсу навчання у форматі поступового занурення, що в подальшому переростатиме вже в повне під час вивчення фахових дисциплін. Також слід зазначити, що методика ЕМІ сприяє інтенсифікації та прискоренню процесу удосконалення здобувачами вищої освіти англійської мови професійного спрямування.

Література:

1. Закон України «Про застосування англійської мови в Україні» від 04.06.2024 р. № 9432-IX [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3760-20#Text> (дата звернення: 25.08.2025).
2. Macaro E., Curle S., Pun J., An J., Dearden J. A systematic review of English medium instruction in higher education. *Language Teaching*.

2018. Vol. 51, № 1. P. 36–76. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0261444817000350> (дата звернення: 27.08.2025).

3. Тарнопольський О. Б., Черняк Н. А., Сторожук С. Д. Викладання англійською мовою дисциплін гуманітарного циклу як вид англomовного занурення на молодших курсах немовних вишів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*. 2017. № 2(14). С. 204–210.

4. Бурмакіна Н. Проблеми імплементації фахових дисциплін з англійською мовою викладання у програму підготовки здобувачів вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Вип. 59. Том 1. С. 239–243.

АДАПТАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ПІД ПРОГРАМУ ЕМІ

Бергер А. Д.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри маркетингу*

*Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна*

Англійська мова як засіб навчання (ЕМІ) стала популярною стратегією у вищій освіті у світі, що дедалі більше глобалізується, особливо в країнах, де англomовність не розвинена. Для того, щоб надати студентам доступ до глобальних академічних дискурсів та сприяти міжнародній співпраці, ЕМІ використовується для викладання академічних предметів, які не мають прямої мовної спрямованості. Необхідність інтернаціоналізації академічних програм та залучення різноманітного студентського складу стимулювала швидке розширення ЕМІ в навчальних закладах по всьому світу [5].

Навчання дисциплін англійською мовою закладах вищої освіти забезпечує завершене формування у студентів потреби вивчення англійської мови з оволодінням нею як засобом спілкування, пізнання, самореалізації та соціальної адаптації в полікультурному світі на основі усвідомлення важливості вивчення іноземних мов насамперед англійської як засобу спілкування і пізнання в сучасному світі, підвищення своєї конкурентоспроможності під час економічної та соціальної євроінтеграції [1].